

I z h a j a :
15. vsakega meseca
Uredništvo: Tyrševa
cesta 52 — Uprava:
Delavska zbornica,
L j u b l j a n a

IZSELJENSKI VESTNIK

RAFAEL

Glasilo Družbe sv. Rafaela v Ljubljani

Naročnina:

Za Jugoslavijo letno

Din 12'— - Za ino-

zemstvo Din 24'—

Oglesi po dogovoru

Leto V.

Ljubljana, november 1935.

Štev. 11.

IZSELJENSKA NEDELJA.

Na stotisoče naših sinov in hčera je danes odrezanih od domače grude. Daleč to in onstran oceanov ustvarjajo žilave slovenske roke dobrine, ki naj služijo blagostanju in napredku tujih narodov. Naša mala slovenska zemlja jim ni mogla dati dovolj prostora, da bi si tu doma služili svoj kruh, zato so bili prisiljeni poiskati si kruha in dela pri drugih narodih. Delo ni bilo lahko v tujini, toda Slovenci se ga niso ustrašili. Zarili so se kot črvi pod zemljo v rudnike in tam garali kot živina. Nešteto slovenskih domov so rešili propada. Do zadnjih let so pošiljali v domovino vsako leto na milijone dinarjev. Kravato prisluzen je bil ta denar, pa so ga kljub temu radi izročali domovini, ker jo ljubijo kot pravi slovenski sinovi in hčere. Zadnja leta so ti milijoni skoraj usahnili. In domovina to bridko občuti. Težke gospodarske razmere so spravile naše ljudi v tujini ob delo in kruh. Nešteto pridnih slovenskih rok je brez dela, brez denarja. Z žalostnim pogledom se obračajo v domovino: Domovina, pomagaj nam!

Poleg gospodarske stiske je pritisnila stiska duš. Njihove duše so v nevarnosti, da se za vedno pogubijo, ker nimajo svojih domačih dušnih pastirjev, ki bi jih vodili k Bogu.

Cesto so trkali na naša srca in nas prosili, naj jim priskočimo na pomoč. Pa mi smo tako često to prezrli; gluhi smo bili za njihove prošnje. Sprejemali smo njihov denar, na svoje dolžnosti smo pa pozabili.

Zadnja leta se je domovina vendar zganičila in spoznala, kaj so ji izseljenci. Zanimanje raste, toda ni še prdrlo v široke plasti našega naroda. Še vse premalo je smisla in zanimanja za to važno in pereče izseljensko vprašanje. Družba sv. Rafaela se trudi na vse načine, kako bi zainteresirala vse plasti našega naroda za to eminentno versko in narodno vprašanje, ki je boleča rana na našem narodnem telesu.

Družba sv. Rafaela je uvedla vsako leto eno nedeljo, ki naj bi bila vsa posvečena misli, skrbi in molitvi za naše brate in sestre v tujini. Z izseljensko nedeljo bi radi vsem dopovedali, da popravimo veliki narodni greh, ki smo ga do zdaj zagrešili napram našim izseljencem. Družba sama ogromnega dela ne zmore. Boriti se mora vedno z velikimi denarnimi težavami, zato pa prosi vse, naj bi jo pri njenem delu podpirali z denarnimi prispevki. Kot člani bi si že lahko pritržali letno 10 Din, in Družbi

bi s tem zelo pomagali. Družba sv. Rafaela je edina ustanova pri nas, ki je rešila do zdaj že nešteto slovenskih rojakov pred moralnim in gospodarskim propadom. Naši rojaki čutijo ljubezen in žrtve te družbe, zato se je zadnja leta zelo oklepajo. Toda mnogo jih je še med njimi, ki družbe še ne poznajo, zato prosimo vse družine, ki imajo svoje člane v tujini, da bi jih opozorili na našo družbo in na njeno glasilo: Izseljenski vestnik Rafael.

Vsega zamujenega dela Družba sv. Rafaela ne more popraviti. Skuša pa pozdraviti vse pekoče rane, ki danes najbolj bole naše rojake v tujini. Če pomislimo, da imamo na stotisoče naših bratov in sester v tujini in da ima Družba sv. Rafaela le nekaj sto članov, potem nas mora biti res sram, da smo za rodno kri v tujini tako brezbrizni.

Izseljenska nedelja naj poživi ljubezen za naše izseljence med našim narodom, zato prosimo vse gg. župnike in državno oblast, da ji priskočijo na pomoč. Po naših cerkvah naj bodo na izseljensko nedeljo govori in molitve za izseljence, po dvorah pa naj bodo predavanja o tem, koliko drugi narodi store za izseljensko vprašanje. Požive naj se med domovino in tujino stiki in vezi na ta način, da jim ta dan pišemo in pošljemo pismo Družbe sv. Rafaela.

Po naših osnovnih in srednjih šolah naj bo v tem času govor o naših rojakih v tujini. In tudi časopisi in revije naj bi posvetile temu vprašanju nekaj člankov.

Če bomo res vsi strnjeni v resnem delu in če bomo delali z ljubeznijo, bo delo Družbe sv. Rafaela uspevalo in rodilo kmalu bogate sadove.

Ogromna škoda bi bila za našo državo, če bi po naši krivdi utonilo na stotisoče naših ljudi v tujini. Pomagajmo jim in skrbimo, da se nam ne zgube ne v narodnem, še manj pa, da bi se nam zgubili v verskem oziru.

Na izseljensko nedeljo prosimo prav goreče vsi Boža, da bi naši dragi bratje in sestre, odrezani od svoje matere domovine, ostali vsi zvesti Bogu in svoji rodni grudi. — Jože Premrov.

NAŠIM SLOVENSKIM IZSELJENCEM!

Nas Slovencev je malo. Gotovo je naš slovenski narod med kulturnimi narodi sveta eden najmanjših. V naši državi — kraljevini Jugoslaviji — nas je komaj do-

ber milijon, toda sorazmerno ogromno je število naših izseljencev; po vseh delih sveta jih je razkropljenih okrog 350.000. Pomanjkanje dobro organizirane industrije, ki naj bi zaposlila vse naše delavoljne ljudi, je glavni vzrok, da je zlasti v prejšnjih letih šlo toliko najboljših naših delovnih moči v tujino — s trebuhom za kruhom.

Izguba 350.000 ljudi za tako mal narod, kakor je naš, bi bila pretežka. Morda se nismo doslej dovolj zavedali, kolike važnosti je za naš mali narod, da ohranimo svojemu narodu to ogromno število svojih rojakov, ki jih je pomanjkanje zaslužka in volje do ustvarjajočega dela gnala v tuji svet. Moja srčna želja je, da bi bilo v bodoče boljše!

Pa tudi Vi, slovenski izseljenci, ki Vas je razkropila usoda po vseh delih naše zemlje, se morate zavedati, da ste kri in meso našega slovenskega naroda! Naša lepa, a siromašna domovina, Vam ni mogla dati dovolj kruha, toda mar hočete zavreči svojo mater in ji odreči svojo ljubezen in svojo zvestobo radi tega, ker je siromašna? Kjerkoli služite svoj kruh, ohranite svoji domovini ljubezen in zvestobo!

V imenu Vaših rojakov v Dravski banovini — kraljevine Jugoslavije Vam pošiljam vsem prisrčne pozdrave.

Dr. Marko Natlačen,
ban Dravske banovine.

POZDRAV LAVANTINSKEGA KNEZOŠKOFA IZSELJENCEM OB IZSELJENSKI NEDELJI.

Dragi izseljenci!

V kratkem bomo zopet, kakor že nekaj let sem, obhajali izseljensko nedeljo. Ta nedelja Vam je gotovo v veliko veselje in tolažbo, saj smo jo ustanovili radi tega, da na Vas ne pozabimo. Zavedamo se namreč, da ima domovina velike dolžnosti do svojih otrok, ki so jo zapustili in se podali v širni svet, služiti si vsakdanji kruh. Bodite mi tedaj, dragi izseljenci in rojaki širom sveta, ob letošnji izseljenski nedelji prisrčno pozdravljeni!

Lansko leto sem imel priliko, nekoliko bolj natanko spoznati življenje in trpljenje, veselje in žalost naših delavcev v Nemčiji, Holandiji in Belgiji; res je, da jim gredo tamošnje oblasti na roko, tudi domovina jim pošilja učitelje in duhovnike, da ne pozabijo svojega materinega jezika in svoje vere; poleg tega je še mnogo drugih vezi, ki jih držijo, da se v tujini ne iz-

gubijo. A kljub temu je kruh, ki jim ga reže nova domovina, grčnek, posebno še v sedanji gospodarski stiski, ko našim ljudem poleg vsega drugega neprestano grozi redukcija, izguba dela. Kakor zgoraj, tako je gotovo povsod, kjer se nahajajo naši rojaki.

Radi tega Vas, dragi rojaki, prosim: vztrajajte, zaupajte v boljše čase, predvsem pa pričakujte v trdni veri pomoči in varstva od neskončno dobrega nebeškega Očeta. Zivite lepo krščansko, da boste drugim v zgled in domovini v ponos. Varujte se vsega, kar bi Vas moglo časno in večno pogubiti. Bral sem in razum mi pravi, da je takó, da se mora vsak človek, zlasti vsak izseljenec, varovati kakor strupa tehle pet reči: pijančevanja, nečistega življenja, brezbožnosti, slabe družbe in slabega časopisja. Dragi rojaki! Tudi Vi se tega varujte, če hočete, da boste srečni Vi in Vaše družine.

Še nekaj imam na srcu. Letos smo obhajali v Ljubljani veličastni evharistični kongres, ki ste se ga tudi Vi v tako lepem številu udeležili. S tem ste pokazali, da imate globoko vero v Najsvetejši Zakrament, in prav je tako. Naj bo Gospod Jezus v svetem obhajilu vsakdanji kruh Vašim dušam, naj bo vez medsebojne edinosti med vami samimi, in vez edinosti med Vami in nami, da drug drugega ne bomo pozabili, da drug drugemu ne bomo delali žalosti, temveč le veselje. Marija Pomagaj, zaščitnica ljubljanskega kongresa, pa naj bo naša in Vaša Pomočnica!

V Mariboru, dne 8. novembra 1935.

† Ivan Jožef Tomazič,
škof in apostolski administrator.

PO ŠIRNEM SVETU RAZTRESENIM BRATOM IN SESTRAM.

Te dni smo praznovali praznik vernih duš v vicah. Od vseh strani so hiteli ljudje na pokopališča, polagali cvetje in lučke na grobe svojih dragih in jih močili s solzami. Ljubljana je bila vseh svetih dan popoldne kakor izumrla, vse je bilo na grobovih pri Svetem Križu. Vernih duš dan je praznik ljubezni, močne, krščanske ljubezni.

Bliza se advent. Prva adventna nedelja je izseljeniški praznik. Verne duše so odšle od nas v večnost, izseljenci pa v daljne tuje dežele. Drage so nam duše na onem svetu, pa nič manj dragi naši izseljenci. Saj so naša kri in naše meso. Zato nam je izseljeniška nedelja tudi praznik ljubezni. To nedeljo nam pohitevajo naše misli in naša srca čez širna morja, na vse štiri strani prostranega sveta in se srečavajo z njimi, ki jim domovina ni mogla dati vsakdanjega kruha in so morali iti za njim daleč, daleč v tuji svet, pa se objemajo z njihovimi srci v bratski ljubezni.

Tudi stari Judje so imeli svoje izseljenec po vsem tedaj znanem svetu in so bili z njimi vedno v tesni zvezi. V drugi knjigi Makabejcev je ohranjeno pismo, ki so ga pisali izseljencem v Egiptu. Ko so jim izrazili svoje pozdrave in voščila, so pristavili: »In sedaj tukaj molimo za Vas.« Tudi mi v lepi slovenski domovini molimo za Vas, dragi rojaki v tujini, da bi bili srečni, pa da bi ostali zvesti svojemu slovenskemu narodu in svoji sveti katoliški veri.

Naš ljubljenski škof dr. Gregorij Rožman se mudi sedaj med slovenskimi izseljenci v Ameriki, kjer jim lomi kruh božje besede in deli svete zakramente. Gotovo je to odnotni rojakom v veliko tolažbo in veselje. V njegovi odsotnosti Vas, dragi rojaki, pozdravlja v njegovem imenu njegov namestnik in Vam želi za bližnji božič veliko sladkega božičnega veselja. Pri jaslicah se Vas bomo spominjali. Pa tudi Vi ne pozabite domovine, ko boste molili božje Dele v jaslicah, in kakor ste nekdanj v domovini pripravili za božič svoja srca s spovedjo in svetim obhajilom, tako tega tudi v tujini ne pozabite.

V Ljubljani, dne 5. novembra 1935.

Ignacij Nadrah, generalni vikar.

ADVENTNE MISLI.

Advent, ki pomeni po naše prihod, je čas priprave na Božič, prvi glavni praznik cerkvenega leta. V adventnem času se spominjamo dvojnega prihoda Kristusovega; njegovega prvega prihoda ob rojstvu in drugega ob poslednji sodbi, kakor je lepo izraženo v cerkveni molitvi: O Bog, ki nas vsako leto s pričakovanjem našega odrešenja razveseljuješ, dodeli, da bomo tvojemu Edinorojenemu, ki ga kot Odrešenika veseli sprejemamo, tudi kot Sodnika, kadar bo prišel, brez strahu pogledali v obraz.

Od nekdanj je bila med našim narodom navada, da so se verni kristjani na ta Kristusov prihod prav resno pripravljali. Radi so se udeleževali daritve svete maše, očistili svoje duše in prejeli Jezusa v svoje srce.

Predragi rojaki v tujini! Tudi Vam je potreba, da v Adventu pripravite svoja srca in očistite svoje duše, da se bo potem vanje naselil Jezus in da bo potem tudi vedno pri vas ostal. Najbolje boste pripravili v Adventu svoja srca za veselje in veselo hrepenenje po Odrešeniku v njegovem rojstvu, če jih boste s pokoro pripravili za njegov prihod k sodbi. Če vi tega še niste storili, odkar ste v tujini, storite to letos. Nikar ne odlašajte! Naša in vaša leta beže, vse posvetno mine. Vaši znanci in prijatelji padajo drug za drugim v grob in tudi vam se bo morda kmalu približala ura, ko bo zijal nasproti samo odprti grob, kamor bo treba iti in nesti s seboj račun o vsem svojem dejanju in nehanju.

Bog vam daje časa za pokoro in vi bi se ne hoteli spokoriti? O, kakšen bo vaš Božič, če bo v srcu greh? Kakšna bo vaša sodba, če bo na duši smrtni greh? Gospod prihaja v rojstvu s svojo milostjo, zato mu pripravite pot. Gospod bo prišel k sodbi s svojo strogoostjo: pripravite pot Gospodu!

Jože Podslivniški.

IZSELJENCI, POMAGAJTE!

Ogromno je delo, katero vrši Družba sv. Rafaela za naše izseljence širom sveta. Vendar je to dobronelna organizacija, ki vrši vse delo samo s podporami in milimi darovi dobrih in izseljencem naklonjenih src tu v domovini. Zlasti vsako izseljenko nedeljo prosí po vseh župnijah tu doma milih darov, da more vzdrževati pisarno, plačati uradniške moči, ki so potrebne, da se delo more vršiti. Vsako leto smo prosili

pa tudi naše izseljence, da bi pred vsem sami žrtvovali za se in zbirali po naselbinah darove in jih pošiljali Družbi sv. Rafaela. Saj gre v prvi vrsti samo za nje. Do sedaj se pa izseljenci — če izvzamemo par izjem na leto — niso odzvali. Vendar dokler smo dobivali dovolj podpore od drugod, jih nismo nadlegovali. Danes pa je drugače. Podpore od raznih vladnih in privatnih dobrotnikov so skoraj čisto izostale. Ljudstvo doma je obubožano in ima doma toliko raznih dajatev, da ne zmore več še tega. Tako smo morali že odsloviti uradnico v pisarni, ker je nismo mogli več plačevati. Ako ne dobimo kmalu podpore, bomo morali svoje delovanje še bolj omejiti.

Izseljenci so dali Družbi sv. Rafaela ogromno dela z resolucijami in sklepi na I. izseljenškem kongresu, za katere bo treba ogromno dela, pisanja in intervencij, če bomo hoteli, da ne bo ostalo vse skupaj samo na papirju. Toda prav sedaj so te finančne težave, ki tako zavirajo uspešno delo.

Zato Družba sv. Rafaela lepo prosí vse izseljence, da ji prislokojijo finančno na pomoč, podpro njeno delovanje. Za izseljenško nedeljo naj zbirajo po svojih župnijah, društvih, zvezah in med seboj, za kar se jim Družba že naprej iskreno zahvaljuje.

Družba sv. Rafaela.

Strnad:

SLOVENEK, JUNAK TUDI NA TUJEM.

Vročí pasji dnevi so me spravili nekoč v bližnje mesto Thionville na francoskem, skozi katero teče velika reka Moselle. Hotel sem si ohladiti svoje stare kosti. Na obrežju reke in v njej je bilo vse polno ljudi, zlasti otrok. Tudi jaz sem zlezel kmalu v vodo. Predaleč v vodo si nisem upal, ker sem vedel, da je reka v sredini zelo de-roča in polna globokih tolmunov, kjer so pred leti kopali pesek. Jaz pa seveda plavati nisem znal, in na žalost še danes ne znam. Ko sem se naveličal vode, sem se oblekel ter se zleknil po mehki travi v senco divjih kostanjev. Zagledal sem se v skupino mladih dečkov, ki so v bližini brcali žogo. Mojo pozornost je vzbudil zelo lep plavalasi dečko v starosti okrog petnajst let. Lepo zraščenege telesa, modrega obraza ter nenavadno lepega vedenja napram svojim tovarišem. Dečki so z glasnim krikom in smehom skakali sem in tja po travniku, se lovili in metali, veseleč se božjega sonca in mladosti, da jih je bilo res veselje gledati. Drugi so zopet skakali v vodo ter se urili v plavanju, v katerem so bili nekateri že res pravi veščaki. Naenkrat se zasliši obupni klic: »Au secours, au secours!« Mahoma je postalo vse tiho in vse je drlo k vodi, od koder je prihajal obupni klic na pomoč. V sredini reke se je z zadnjimi močmi boril devetletni otrok z deročimi valovi. Vse je gledalo in pomilovalo ubogega otroka, a nobeden si ni upal, da bi mu skočil na pomoč, ker je vsak vedel, da bi tudi njega doletela enaka usoda, ako bi se podal v naročje razljute-nih valov. Naenkrat priteče že omenjeni plavalasi dečko, namenjen skočiti v vodo, da bi šel na pomoč nesrečnemu otroku, ki je medtem že izginil s površja vode. Vsi so

zagnali svarilni klic: »Ne hodi v vodo, sicer si tudi ti zgubljen, otroka tako ali tako ne moreš več rešiti.« A pogumni dečko se je krepko otresel tovarišev, ki so ga držali, planil v vodo ter plaval proti kraju, kjer je izginil ponesrečenec. Celih deset minut je trajala borba med življenjem in smrtjo. Mislili smo že, da sta oba izgubljena. Končno se je posrečilo dečku, da je dosegel neki otoček, kjer je bila voda plitva in manj deroča. Tam se je, držeč se z eno roko male vrbe, a z drugo utopljenca, nekoliko odpočil in potem odplaval proti obrežju. Z glasnim »bravo!« so ljudje sprejeli ponesrečenca in rešitelja, katerega so dečaki na ramah odnesli na travnik, drugemu pa nudili potrebno pomoč. Prvi se je kmalu zavedel in prišel k sebi, a drugi je bil bolj zdelan. Ves se je tresel po vsem životu od prestanelega napora in mraza. Prej tako lepo rdeč obraz je postal blede kot zid, in močne prsi je gnala težka sapa. K sreči sem imel pri sebi steklenico vina. Ponudil sem mu. Napravil je par kratkih požirkov, mi vrnil steklenico nazaj in se lepo zahvalil z besedami: »Merci bien, monsieur!« Pohvalil sem ga za njegov junaški čin. A on je le kratko z roko zamahnil in dejal: »To ni nič. Storil sem le svojo dolžnost! Prijatelj je dolžan prijatelju pomagati!« Očividno mu vsa hvala in čast ni ugažala. Zato se je kmalu umaknil od svojih tovarišev ter se je v moji bližini vlegel na toplo solnce. Ko se je dodobra odpočil, je izvlekel iz žepa — na moje veliko začudenje — star izvod »Slovenca« ter se je poglobil v branje. Videč, da je Slovenec, sem se mu zopet približal ter ga ogovoril v slovenskem jeziku. Na moja vprašanja mi je prijazno in v pravilni slovensščini odgovarjal. Pravil mi je, da sta njegov oče in njegova mati prava Slovenca, doma nekje blizu Ljubljane. On se je rodil v bližini Merlebacha na Francoskem, kjer je zrastel in hodil v šolo. Ob pričetku gospodarske krize je bil njegov oče odpuščen v tamkašnjem premogovniku in od takrat romažo s kraja v kraj za delom in kruhom. Sedaj je njegov oče zaposlen pri nekem stavbenem podjetju, kjer bo delo kmalu končano in zopet bo treba iti Bog ve kam. Njegova mati je pred par leti umrla. Sedaj je oče že drugič poročen z neko Nemko, katera ga pa zelo postrani gleda in kakor se njemu zdi, bi se ga rada znebila. Njegova prava mati ga je že v zgodnji mladosti učila slovenskega pisanja in branja. Veliko lepega mu je pravila o njeni in njegovi pravi domovini, ter ga je učila bogaboječe živeti. Sedaj gladko piše, bere in govori v slovenskem jeziku. Edina njegova želja je, da bi mogel iti domov v Jugoslavijo. A kako? Denarja nima za pot. Zaslužiti ga tudi ne more, ker ni dela. Oče mu tudi noče in ne mara pomagati, a v Jugoslaviji nima drugega kakor staro mater, ki je pa tudi reva. Fant se mi je v srce zasmilil. Dal sem mu naslov Družbe sv. Rafaela v Ljubljani. Rekel sem mu, naj tam prosi za pomoč. Pokazal mi je tudi nekaj pesmic, katere je sam spesnil. Bili so to večinoma zlivni žalostne otroške duše. Tožbe po zgodaj umrli materi ter hrepenenje po njegovi, njemu nepoznani domovini. Pravil sem mu o lepi Jugoslaviji, o lepoti naših krajev in o naši budni slovenski mladini. Dečko je z zanimanjem in

s solzami v očeh poslušal. Bodril sem ga, naj vztraja, dokler se mu ne posreči priti v svojo pravo domovino. Predvsem naj ostane vedno zaveden Slovenec, naj izpolnjuje, kar ga je učila pokojna mati. Prosil me je, naj bi mu preskrbel kaj slovenskih knjig in časopisov in da bi ga večkrat obiskal. Obljubil sem mu, Vendar dane obljube nisem mogel tako kmalu izpolniti. Pisal sem mu dve ali tri pisma, pa nisem dobil odgovora. Pred kratkim sem bil tam, kjer je stanovala omenjena družina, a stanovanje je bilo prazno. Vprašal sem hišno gospodinjico po naših ljudeh, pa je rekla, da je dotična družina že davno odšla neznano kam. Ob spominu na dobrega dečka mi prihaja na um znana pesem, katere zadnja kitica se glasi tako-le:

Oh kaj sirot od majk odtrže
usoda že za mladih let.
Iz toplega zavetja vrže
kot Tebe, jih med mrzli svet.

Ubogega fantiča pa nisem videl več.
Res, uboga naša mladina na tujem!

Jože Vovk:

KLIC IZ DALJNJEGA SVETA.

Čujte bratje, čujte sestre,
klic iz daljnega sveta,
naša pesem milo toži
k vam, ki bivate doma.

Pravljica o belem kruhu
nas je gnala čez mejé,
a grenak je kruh v tujini
in gorje mu, kdor ga je.

Vas smo belo zapustili
in na gričku cerkvico,
tu smo v zémli se zarili,
nad nami dimniki rasto.

Tukaj nihče več ne poje,
kakor peli smo doma,
roka žene trde stroje,
molk objema srca vsa.

Še beseda nam slovenska
na jeziku tiho ugaša,
plaho, plaho šepetamo,
kar je pela mati naša.

Domovina, domovina,
zate srce krvavi,
nas zagrebela je tujina,
njo zdaj tvoja kri škropi...

IZ POROČIL IZS. DRUŠTEV I. SLOV. IZS. KONGRESA.

Jugoslovanski rudarji v Belgiji, zbrani na javnem shodu 10. januarja t. l. v Waterschei-u so sklenili sledeče resolucije, katere so poslali predsedstvu naše vlade, v prepisu pa izseljenskem kongresu in pravijo: V odgovor na Vaš cenjeni poziv, da pošljemo za Izseljenski kongres v Ljubljani svoje poročilo, Vam pošiljamo prepis resolucije, ki je bila poslana na Predsedstvo jugoslovanske vlade v Beogradu in Delavski zbornici v Ljubljano. Iz te resolucije so razvidne zahteve, oziroma prošnje nas slovenskih izseljencev v Belgiji. Prosimo vodstvo Izseljenskega kongresa, da se zavzame za te resolucije, da se nam ugodí. Zdi se nam, da je za vse drugo že prepozno, kar nam boste sami priznali, zato so te točke važne za nas sedaj, ko smo takorekoč že vsi na potu nazaj v domovino. Posebej za kongres pa želimo glede konzularne in poslaniške službe v Belgiji, da bi naj kongres

zahteval, da se na poslaništvu in konzulate nastavi tudi Slovence. V pretežni večini Jugoslovanov v Belgiji smo Slovenci. Ko se obračamo na kr. poslanstvo v Bruslju potom društev ali posameznikov, se nam pogosto odgovarja, da ne morejo razumeti, kaj ljudje žele. Glede naše mladine, kako je za njo poskrbeti, da se ne odtuji narodu in državi, opozarjamo na delovanje drugih narodov, n. pr. Italijanov. Kako ti narodi skrbje za svoje izseljence, jim vzdržujejo šole in s prav očetovsko ljubeznijo skrbijo za vse potrebno, za obleko, knjige, hrano, da, še avto imajo na razpolago, da se oddaljeni vozijo v šolo in domov. Izseljenskemu kongresu želimo obilo uspeha in obžalujemo, da na kongres ne moremo poslati večjega števila zastopnikov. — Resolucija. Jugoslovanski rudarji v Belgiji, zbrani na javnem shodu 10. januarja 1935 v Waterschei-u, smo sklenili sledečo resolucijo: 1. Množe se slučaji, da belgijska podjetja v masah odpuščajo jugoslovanske delavce in belgijska vlada pripravljala celo zakone, po katerih bo še lažje odpuščala inozemske delavce. — 2. V Belgijo so nas spravili agentje belgijskih podjetnikov, ki so obiskali naše kraje in nas spravili sem. Radi brezposelnosti doma smo se odzvali in smo tu že po pet do deset let. — 3. Doma v Jugoslaviji smo plačevali dolga leta v pokojninski sklad. Tu v Belgiji nadaljujemo ta plačevanja. Zato pa ne moremo dopustiti, da bi se nam sedaj pravice 15—20 letnega plačevanja kratile in bi nam ves ta denar propadel in bi za slučaj naše onemoglosti, oziroma starosti ničesar ne dobili, ako bi se nas poslalo domov na naše občine kot berače. Z a t o z a h t e v a m o: 1. Da kr. jugoslovanska vlada, ministristvo za zunanje zadeve, ministristvo za socialno politiko, delavska zbornica in naše poslanstvo in Bruslju takoj podvzamejo vse korake pri belgijskih oblasteh, a) da se pri odpuščanju inozemskih delavcev štiti naše pravice pokojninskega zavarovanja, b) da se sklenejo potrebne delavske konvencije, po katerih se nam bodo štela vsa leta plačevanja v te sklade brez ozira na to, v kateri državi smo plačevali, c) da se v teh konvencijah zagotovijo pravice delavskih invalidov, sirot in vdov; č) da se ugodno reši vprašanje prenosa pokojnine in invalidine iz Belgije v Jugoslavijo. — 2. Nadalje zahtevamo, da se nam tu dajo iste pravice, kakor jih uživajo belgijski delavci, ker nam odteguje iste prispevke v brezposelni fond kot domačim delavcem. V slučaju brezposelnosti pa ne dobimo nobene podpore. — 3. Za slučaj naše vrnitve v domovino, naj se nam plača vozina in se nam dovoli brezplačni prevoz prtljage in pohištvá tako, kakor dela to Holandija. Podpisi in pečati: Jugoslov. del. podp. društvo Eysden, Korber Ivan, predsednik; Slov. prosv. društvo »Slavčeka«, J. Kompan; Jugoslov. del. podp. društvo sv. Barbare Zwartberg, Medava Franc; Slovensko del. podp. društvo sv. Barbare Winterslag, Fran Kramer; Jugoslov. delavsko podporno združenje Waterschei, podpis učiteljev.

Zveza Jugoslovanskih društev v severni Franciji je sklenila na zvezni seji dne 3. marca 1935 za izseljenski kongres sledečo resolucijo: 1. V sedanji težki gospodarski krizi smo mi najbolj zanemarjeni. Poljska, Češka, Italija, vse te države so o pravem času poskrbele, da se njihovim izseljencem ne godi, kakor se nam. Obračali smo se s prošnjami za pomoč in zaščito na konzulat in na poslanstvo. Vse se nam je obljubilo, ničesar storilo. Na tisoče Jugoslovanov v Franciji bo izgubljenih, ako se jim ne priskoči na pomoč. Kje je naša reciprocitetna pogodba s Francijo, ki bi naj zaščitila naše izseljence za onemoglost? Kje je naš s krvavimi žulji zaščiteni denar, katerega plačujemo v francoske blagajne n. pr. v Coisse Autonem i. dr.? Ako se našemu človeku delo odpove, mu ostane samo eno: kot berač se vrniti v domovino. Vprašamo, kdo je zakrivil nad nami ta vnebovpijoči greh? So rojaki, ki so v te blagajne vplačali od 30—40.000 frankov. In vse je izgubljeno! Kdo je to zakrivil? 2. Kje je podpora izseljencem za rojstva otrok? Vsi drugi izseljenci dobijo o priliki rojstva otroka od svoje države podporo. Edino mi Jugoslovani ne dobimo nič. Ali smo mi še del naše države Jugoslavije, del našega naroda doma? 3. Vprašamo domovino, zakaj se naši konzulati tako malo brigajo za nas? Če gremo v Lille na konzulat prosit podpore za našega bolnega rojaka, dobimo le odgovor: »Nema pare!« 4. Mnogi se pritožujejo, ko hodijo na konzulat, da ne razumejo, kaj se jim pove. Vprašamo, zakaj se med nas, ki smo vsi Slovenci, ne pošlje slovenskega konzula, ki bi imel srce za nas in

nam pomagal? Saj vendar bi se tudi med Slovenci našel mož, ki bi bil sposoben za konzula. Ako se nam pa ne more poslati Slovenca, pa sploh konzulata v Lille ne potrebujemo. S tem bo vsaj vlada veliko prihranila. Zato prosimo za Lille slovenskega konzula. — Lievin, 12. junija 1935.

Društvo jugoslovenskih rudarjev v Tucquegnieux in Anderny-Marine prosi: 1. da se pošlje v Francijo še nekaj slovenskih duhovnikov in učiteljev. 2. Kr. jugoslov. vlada naj bi poskrbela, da bi imeli jugoslovanski izseljenci glede rente, pokojnine, občinskih podpor za male otroke in brezposelne iste pravice, kakor jih uživajo drugi narodi, n. pr. Poljaki, Italijani i. dr. 3. Ker je v okolici Metz ogromno število Slovencev, prosimo, da se pošlje v Metz, če res že ne slovenskega konzula, saj Slovenca tajnika. Starejši naši izseljenci, ki niso služili jugoslovske vojske in niso imeli prilike naučiti se srbohrvaščine, se večkrat niso mogli pogovoriti direktno z osebjem na konzulatu, prav tako ne mladina, ki zna svoj materin slovenski jezik komaj za silo; primorana je zato, da govori francosko, kar ne pospešuje njih ljubezni do domovine. Izjavljamo končno, da smo bili in bomo ostali zavezani Slovenci in Jugoslovani hkrati, spoštujemo vsa bratska društva jugoslovenskih rudarjev, spoštujemo prav tako tudi svoje verske in svetne oblasti, od katerih, seveda, pa zahtevamo, da nam to spoštovanje tudi v polni meri vračajo. Le ako bodo naše oblasti po zgledu francoskih popolnoma nepristranske, le ako bo mogoče vsaki skupaj živeti skupini delavcev organizirati se svojim osebnimi in krajevnimi prilikami primerno in samostojno, le tedaj bomo složni in edini med seboj. Pokorščina je sicer lepa reč, je pa tudi neodvisnost in prijetno skupno življenje samo tam mogoče, kjer znajo ljudje ti dve reči spraviti v pravilno soglasje. Ako tega v preteklosti nismo znali, da bi Bog, da bi znali v bodočnosti. — Tucquegnieux, 24. junija 1935. — Za Društvo Jugoslovenskih rudarjev Anderny-Marine Zupan Ivan, predsednik; J. Jankovič, ustanovnik, Glogokar E., tajnik. — Jugosl. delav. društvo Tucquegnieux: predsednik, podpis nečitljiv; ustanovitelj Jankovič J.; tajnik Jakše Viktor.

Društvo sv. Barbare v Herne-Holthausen, Prosimo, da se prečita na izs. kongresu sledeče pismo (vsebinska v glavnih potezah): V prvem delu govori društvo o brezupnem stanju, katerega je ustvaril med Slovenci v Nemčiji g. B. — Društvo trdi, da se ga boji celo konzul g. Pantič, ki sprejema njegove diktate. Pritožuje se, da odkar se je ustanovilo takozvano jugoslovansko delavsko podporno društvo pod njegovim vodstvom, ni več edinstveni med brati, temveč so na dnevnem redu prepri, zabavljanje, denunciranje pri nemških oblasteh. — Na to točko poročila opozarjamo naše oblasti in prosimo, da zadevo takoj preiščejo in, če so te težke obtožbe resnične, takoj naredo konec tem razmeram. — Dalje pravijo: 2. Da se nam pošlje konzula, ki bo nepristranski ter zmožen slov. jezika, kajti dosti je rojakov, ki srbohrvaškega jezika ne razumejo ter ne morejo na konzulatu razložiti svojih zadev. — 3. Izseljensko izaslanstvo (komisariat) naj bo samostojno, nepristransko ter ne pod komando konzulov, kot je sedaj, ter neodvisno od vsake stranke. — 4. Da se nam pustita g. izs. komisar g. Goričar in tajnik g. Samec, ker oba govorita slovensko, srbohrvaško in nemško. — 5. Vlada naj pošlje nepristranskega zanesljivega uradnika, ki naj obišče vse naše naselbine in naj preišče naša društva, koliko imajo članov, da se dokažejo laži glede tega in da preišče naše razmere, da se naredi med nami red in mir. — 6. Da se posreduje pri nemških oblasteh, da se tudi naše ljudi uvrsti v delo, posebno liste, katerim manjka samo še nekaj let do pokojnine, ker drugače ti rojaki tega nikdar ne bodo dosegli. — 7. Naj se taksa na potne liste zniža. L. 1927. in 1928. smo plačevali takso na leto 150 RM, sedaj pa stane taksa 375 RM, prošnje pa 40 pf, skudaj 450 RM brez poštne, ta pa znaša še 60 pf. Pripomnimo naj, da smo ona leta vsi delali, danes nasprotno smo vsi brezposelni, ali pa imajo nekateri malenkostno pokojnino, iz katere se mora plačevati stanovanje, kurjava itd., za življenje ostane prav malo, posebno ker se je v zadnjem času življenje zelo podražilo. Pozdravljeni odbor Izseljenskega kongresa v Ljubljani. Herne-Holthausen, 28. junija 1935. Slovensko društvo sv. Barbare Holthausen, Hrvat Anton, tajnik.

Jugoslovansko podporno društvo sv. Barbare Freyming-Merlebach, Izseljenskemu kongresu v

Ljubljani! Zgoraj podpisano društvo pozdravlja izseljenski kongres v Ljubljani in prosi, da bi voditelji tega kongresa vzeli na znanje sledeče: 1. Sklenejo naj se potrebne konvencije in delavske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo, ali, če so že sklenjene, da se o tem obvesti delavstvo. — 2. Da se jugoslovanskim delavcem v slučaju brezposelnosti pridobi pravica do brezposelne podpore dokler nimajo dela, in, ako se brezposelni žele izseliti v domovino, brezplačno vožnjo ne samo za družino, ampak tudi za pohištvo. — 3. Da se invalidnina in starostna pokojnina izplačuje tudi v domovino v vsej celoti. — 4. Da se delavcem, ki so v Franciji že 10 ali več let in so plačali že velike vsote v blagajno za starostno pokojnino, pri izselitvi iz Francije ta denar izplača, ako še ni dotičnik dosegel števila let za upokojitve. Ako pa izseljenec tega ne želi, da se mu pa pokojnina zavaruje in jo pri zadostni starosti (55 let) tudi v Jugoslaviji lahko prejema. — 5. Da se vsakega izseljenca pri odhodu iz Francije zdravniško pregleda in se mu v slučaju kake vrste poškodbe, bodisi direktna ali posledica poškodbe, invalidnina pripozna. Zgodili so se slučaj, da se je invalidnina ukinila, čeravno je poškodba ostala in se bolezen ni izboljšala. — 6. Da v slučaju odsolitve naših ljudi brez razloga od dela iz Francije tudi Jugoslavija odslavi enako število inozemcev, da dobijo potem naši delavci v Jugoslaviji delo. — 7. Da se našim izseljencem na zahtevo takoj povrne hranilne vloge in posojeni denar. Izseljenci so pošiljali domov s krvavimi žulji prisluženi denar, da ga v potrebi lahko dobijo tudi nazaj. Kakor hitro bo to v redu, bodo izseljenci zopet začeli pošiljati denar v domovino. — 8. Da tudi tisti delavci, ki so delali v Nemčiji, pa so prišli po letu 1921. v Francijo, dobijo pokojnino iz Nemčije. Sedaj se nemški delodajalci, oziroma pokojninski zavodi izgovarjajo s tem, da Jugoslavija nima nobene tozadevne pogodbe z Nemčijo. — 9. Da nas domovina podpira z dobrimi duhovniki, katere naj, če treba, tudi gmotno vzdržuje za obstoj v Franciji. Ako pa ni mogoče dobiti duhovnika, da pošlje dobrega, nepristranskega učitelja. Uspehi tega naj se objavijo v Rafaelu!

Le Crenot, V svojem in v imenu ostalih tu zaposlenih Jugoslovanov prosim, da se Izseljenski kongres zavzame za to, da se delavska pogodba med Jugoslavijo in Francijo takoj sklene in podpisuje. Radi pomanjkanja te pogodbe smo jugoslovanski izseljenci v Franciji zelo težko udarjeni. Dalje naj se doseže podpora izseljencem ob rojstvu otroka, kakor jo imajo Italijani, Poljaki in drugi narodi. Samo mi smo zapuščene reve. Dobe prav lepe podpore. Prisrčno pozdrave kongresu. Loize Trojan.

Jugoslovansko društvo »Soča« v Montiers M. A. Mello v Franciji želi v vsako večjo slovensko naselbino slovenskega duhovnika in izseljenskega učitelja. Za Société Jugoslouvene »Soča« Montiers Školca Ivan, predsednik.

Rafaelovo društvo v Erkschwile, Ker se mi podpisani izseljenskega kongresa radi pomanjkanja sredstev ne moremo udeležiti, stavljam pismo na te-le predloge:

1. Zahtevamo, da bi se na naše konzulate pošiljali tudi slovenski uradniki.

2. Znižajo naj se takse na potne liste in podiščejo naj se za tri leta, ne da se nas muči vsako leto. Avstrija daje za pet let in stane 1.60 RM. Mi moramo pa samo za eno leto plačati 4.15 RM.

3. Zahtevamo, da smemo pošiljati svoicem v domovino darove (staro obleko itd.) carine prosto. Sedaj mora prejemnik plačati več carine, kakor je vreden dar, ki ga mu pošljemo.

4. Zahtevamo oprostitve trošarine od vina, grozdja, sadja sploh.

5. Prosimo, da izseljenski kongres poizve, ali je kr. ministarstvo že kdaj dalo kaj denarja za podporno revnim in bolnim izseljencem na Westfalskem in v Porenju. Člani Rafaelovega društva.

Syndicat des Mines du Pas de Calais, Sekcija Jugoslovanska. — Peese 16 — Livin. Razmere, v katerih se nahaja jugoslovansko delavstvo v Franciji, so ga prisilile, da je začelo premišljevati, kako bi si samo odpomoglo. Na inicijativo strokovnih organizacij je sklicala širša konferenca vseh tukaj obstoječih organizacij, ki so pripravljene sodelovati v prid celokunnega delavstva. Na konferenci se je izvolil poseben akcijski odbor, kateremu je delavstvo poverilo nalogo, da izdela tozadevne resolucije, ki naj se pošljejo na pristojna mesta.

Sprejeta je bila sledeča resolucija, ki zahteva: 1. ureditev in ratifikacijo konvencije, kakršna je bila sprejeta med našo državo in Nemčijo, ter med Poljsko in Francijo v svrhu zasužuranja starostnega zavarovanja in drugih takšnih ugodnosti;

2. ureditev starostnega zavarovanja tudi z drugimi državami, koder se nahajajo jugoslovanski delavci, da se jim na ta način rešijo prispevki, katere so plačali na račun starostnega zavarovanja, ter da se jim pristejejo vsa delavna leta, kadar stopijo v pokoj;

3. v primeru brezposelnosti zasigurano brezposelno podpora;

4. v primeru vrnitve jugoslovenskih izseljencev v domovino, naj se jim tam preskrbi delo ali pa da brezposelno podpora v taki višini, da se bodo preživljali.

Mnogo se piše in poudarja o raznih zvezah in o prijateljstvu med našo državo in Francijo. Mi, delavci iz Jugoslavije, pa že desetletja zamačkamou ureditve za nas tako važnih življenjskih vprašanj.

Akcijski odbor naproša izseljenski kongres, da se naše zahteve vzamejo na znanje ter da se vpoštevajo. Za akcijski odbor: Čebul Justin, predsednik.

Društvo jugoslovan. rudarjev sv. Barbare Bruay P. de C., France, Prisrčno pozdravljamo I. izseljenski kongres in vse, ki so ga priredili. Rudarji iz Bruaya pošiljamo sledečo resolucijo:

V naši koloniji se nahajajo še sedaj štirje stari, za delo nesposobni rudarji. Precej je jih, ki ki bodo morali v par letih zapustiti delo. Prej omejenji štirje po večini dosedaj še ne prejemaajo nikake podpore. Pričakujejo pa, da bodo dobili okrog 350 frankov letne pokojnine, kar pa je naravnost obupno, ker s tem denarjem se ne bodo mogli preživljati.

Med temi so rudarji, ki so že doma delali do 20 let in tukaj v Franciji 10 let, skupno torej 30 let. Trideset let so torej plačevali redno v starostni zavarovalni sklad za to, da dobe sedaj te beraške groše. Vse svoje življenjske moči so izčrpali in žrtvovali kapitalu v nadi, da bodo na stara, onemogla leta dobili skorjico revnega kruha. Sedaj pa to razočaranje! S skrbjo zremo v bodočnosti, kaj bo z nami, če se naša domovina ne zavzame za nas in nas reši strašne beraške palice s tem, da doseže delavske konvencije in nam izposluje iste pravice, kakor jih imajo delavci drugih držav.

Omenimo naj še one, ki so z nami vred delali tukaj deset let in plačevali po 35—40 frankov mesečno v ta sklad. Lani oktobra so jih pa poslali v domovino brez vsake odškodnine, Zato želimo, da se na podlagi jugoslovansko-francoskega prijateljstva poskrbi, da se jim prizna pravica in plača pokojnina, ki bi jim po 55. letu starosti po francoskem zakonu pripadala.

Glede konzularne službe. To vprašanje je za nas še posebne važnosti. Sedajni naš konzulat se za nas izseljence ne interesira. V tukajšnjih kolonijah smo splošno prepričanja, da imamo za konzularne posle popolnoma nezmožne ljudi. Dejstvo je, da je konzulatu nakazanih za vsake tri mesece 500 frankov za podporo revnih ljudi. Ne dobi pa nihče ničesar, dasiravno so tukaj vdove, ki so z mnogimi majhnimi otroki brez vsakih življenjskih sredstev.

Nesposobnost konzulata se je pokazala zlasti v času, ko bi se bil moral najbolj zavzeti za svoje ljudi, namreč v času, ko so polovici tukaj zaposlenim izseljencem odpovedali delo. Poslali smo nekaj zastopnikov k njemu, da bi z njegovo pomočjo preskrbeli obstanek, ali pa vsaj ugodnosti za potovanje domov, katere so dobili izseljenci drugih narodnosti. Kr. konzulat je bil o vsem tem že prej obveščen in je imel že pred določen, koliko potnih listov naj izstavi. Zelo rad bi se bil g. konzul iznebil nadležnih ljudi, vendar je pa kasneje vseeno prišel k tukajšnji kompaniji. Večje število naših ljudi ga je sprejelo. Bil je prav redkih besedi in ljudi tolažil, čes: »V domači kraj se pa menda vendar ne boste bali iti?« Med drugim je rekel množici tudi to-le: »Koji je ovđe Srbin, neka diže rukul! Nihče je ni dvignil, ker so bili navzoči samo Slovenci in nekaj Hrvatov. To nas je silno zbolelo, da more izobražen človek, ki bi moral delati na to, da bi ne bilo razlike med državljani, ker smo vsi Jugoslovani, da torej niso samo Srbi potrebni pomoči. Po tem »krasnem« razgovoru se je podal z nekaterimi našimi možmi v glavno pisarno tukajšnjega rudnika. Na žalost je bil dovoljen vstop samo g. konzulu, ostala dva sta

se pa morala zadovoljiti s tem, da so se jima pred nosom zaprla vrata. Teško smo pričakovali konzulovega povratka v nadi, da bo več ali manj izposloval za nas. Na žalost pa ne le, da so sle vse nade vsaj na nekaj potnih stroškov in podpore, katerih so bili deležni drugi narodi in katere nam je tudi g. konzul obljubil, po vodi, zbežal nas je s popolnoma neresnično vestjo, namreč: »Nobene pomoči ni več! Sedaj odpotujete ti, točno 14 dni pozneje pa še ostali, in sicer prav vsi.« Na podlagi tega njegovega poročila so vsi tekali sem in tja iz kraja v kraj in prodajali pohištvo in nakupovali kovčke. Toda dnevi so potekali, nove redukcije pa ni bilo. Ko so tako viseli ljudje v negotovosti, se je obrnila neka oseba na direktorja in na več višjih uradnikov za pojasnilo in dobila je obvestilo, da se o nadaljnjem odpustu ni prav nikjer ničesar sklepalo.

Nekaj tistih, ki so bili odpuščeni, so družinske razmere primorale, da so ostali tukaj. Posledica tega je pa bila ta: pisec teh vrstic na pr. je tukaj ravno pet let. Za eno leto je bil še vseljen potni list, ki sem ga dobil pri odhodu iz domovine, torej sem moral plačati potni list za štiri leta nazaj v znesku 143 frankov. Vendar kakorkoli računam, bi moral plačati največ 80—90 frankov. Še bolj zagonečno pa je to, da je moral tisti, ki je bil tu deset let, plačati celih 200 frankov več kakor jaz, ko je vendar za prejšnja leta veljala taksa 11 fr. letno. Tako postopanje z izseljenci je nerazumljivo. Nehote se nam vriva vprašanje, kako se ta denar porablja v korist naše lepe domovine?

In še več bi imeli povedati, pa se bojimo, da smo že sedaj preveč obširni.

Zato smo prepričani, da je samo v interesu države in izseljenstva, ako se nam pošlje na konzulat ljudi, ki bi hoteli posvetiti svoje moči narodu in domovini.

Prav pristočno pozdravljamo vse cerkvene dostojanstvenike, zastopnike svetnih oblasti in vse udeležence izseljenskega kongresa!

Za Društvo jugoslovanskih rudarjev sv. Barbare v Bruayu P. de C.: Predsednik M. Gregorič, tajnik Alojzij Ocepek, Gomilar Franc, Povše Anton.

Habinghost, Holthausen in Suderwick (Nemčija). Podpisana društva slovenskih izseljencev v Habinghorstu, Holthausenu in Suderwicu v Nemčiji pošiljajo I. slovenskemu izseljenskemu kongresu v Ljubljani najpriskornejše pozdrave ter želijo kongresu obilo uspeha.

Imenovana društva predlagajo kongresu sledečo resolucijo:

1. Izseljenski kongres naj blagovoli razpravljati in sklepati tudi o naših tukajšnjih hudih, v mnogih ozirih neznosnih razmerah, ter tako pomagati, da se ublaži naš težki položaj.

Naš izseljenski komisar g. Goričar je obenem naš dušni pastir, zato ga nekateri rojaki nasprotnega tabora (Zveza jugoslovanskih delavskih in podpornih društev) sovražijo. Najhuje pritiska za njegovo odstranitev predsednik te zveze. Gospod Goričar nam je neobhodno potreben in želja vseh poštenih Jugoslovancev tukaj v Porurju je, da ostane na svojem službenem mestu, in to za vsako ceno in na vsak način. S svojo veliko misljo, ki jo g. Goričar vrši med nami, je pridobil marsikatero srce zopet za svojo milo domovino ter tudi marsikatero izgubljeno ovco nazaj do spoznanja in za Boga. Če ga izgubimo, naj ve domovina, da smo izgubili nad vse požrtvovalnega dušnega pastirja, kakor tudi našega dobrega jugoslovanskega zastopnika in varuha, poštenega, nepristranskega uradnika in velikega Jugoslovana.

Zato podpisani protestiramo proti odstranitvi g. Goričarja kot izseljenskega komisarja, ter zahtevamo, da se odstrani g. B. iz državne službe, ker sicer bodo po njem okuženi in pokvarjeni naši najboljši mladeniči. (Vsa pojasnila in dokazi so na željo v velikem obsegu na razpolago.)

2. Resolucija opisuje na široko žalosten gnotni položaj mnogih izseljenskih družin, zlasti onih, ki imajo številne družine. Po sedanji uredbi dobiva brezposelni oče samo za štiri otroke podporo. Resolucija prosi kongres, da posreduje, da se zadeva državnih podpor nemške države našim izseljencem uredi.

3. Resolucija opisuje velik razdor, ki je nastal med Jugoslovani v Nemčiji z ustanovitvijo Zveze Jugoslovanskih delavskih in podpornih društev.

Glede taks za potne liste pravi resolucija, da so previsoke. Po večini so naši rojaki že invalidi in brezposelni. Ti še dobe potne liste brezplačno. Mnogo je pa primerov, ko dela samo en član družine, iz tega pa se cela družina preživlja. Toda ker hodi le eden na delo, mu oblasti ne dajo ubožnega lista, brez tega mu pa konzul ne izda potnega lista zastopni. Enako je v primerih, kjer ima oče skromno pokojnino, s katero pa preživlja celo družino. »Prosimo, da bi naša vlada proučila vsa ta vprašanja in nam pomagala.

Usmilite se naši! Čuvajte nas!
Čuvajmo Jugoslavijo!»

Za Kat. društvo sv. Barbare za slovenske rudarje v Habinghorstu: Predsednik Brinšek Franc, tajnik Skoberne Franc.

Za Slovensko društvo sv. Barbare v Holthausenu: Predsednik Dolinšek A., tajnik Hrovat Anton.

Za Kat. društvo sv. Barbare za slovenske rudarje v Suderwicu: Predsednik Tovornik Ivan, tajnik Korošec Avgust.

Sudbury, Kanada. Potom našega časopisja iz Združenih držav smo bili obveščeni, da bo letos 1. julija prvi slovenski izseljenski kongres v Ljubljani.

Nam izseljencem je s tem dana prilika, da seznamimo našo domovino z našimi prošnjami, da bo kongres potem posredoval pri oblasteh, da dosežemo, kar prosimo.

Ker nas je premalo, da bi si vzdrževali slovenske šole, cerkve in duhovnike, se moramo pač zadovoljiti s tem, kar imamo, in tako, kakor je. Glede verskih potreb smo še precej dobro oskrbljeni, ker nam grede Irci v vsakem oziru zelo na roko.

Slovenskega podporega društva nimamo sedaj nobenega. Do leta 1932. so imele podpore Jednote iz Združenih držav svoja društva tudi v Kanadi ter so bili naši rojaki zvečine zavarovani tam. Za časa inflacije kanadskega dolarja pa so ljudje večinoma izstopili, ker so bili prispevki v naši valuti previsoki. Kolikor jih je pa ostalo, so jih Jednote suspendirale z društvi vred, ker so imele izgubo s kanadskimi društvi.

Naši ljudje so zaposleni zvečine v industriji nikla, v rudnikih in topilnicah. Večinoma so vsi družinski gospodarji, ki imajo tukaj svoje družine in imajo tudi lastne domove.

Narodna zavest našega izseljenca je trdna in neomajna. Vsi z zaupanjem gledamo v bodočnost naše Jugoslavije. Po večini smo že vsi sprejeli kanadsko državljanstvo, pa ne radi tega, da ne mislimo priti nazaj ter se tam naseliti. Največ radi tega, ker kot državljani uživamo v mnogih ozirih različne ugodnosti.

Zadnje čase so se pa pripetili primeri, da je prosilec za kanadsko državljanstvo preiel od našega konzulata nalog, da mora plačati 10 dolarjev takse, sicer ne dobi državljanstva. Zakaj in kako more konzulat to zahtevati, nam ni jasno. Vendar pa vzbuja to veliko nejevoljo in jezo in vpliva porazno na narodno zavest, posebno na take, ki še ne vedo, kje se bodo za stalno nastanili, ali tu, ali v Jugoslaviji. Še več sitnosti imajo tisti, ki dobivajo sem svoje iz Evrope. Nekateri so oddaljeni po več ur od okrajnega načelstva in morajo biti tam celo po desetkrat, preden jim dajo vse papirje.

Mnogo je tu naših fantov, ki so prišli sem pred 18. letom starosti. Sedaj dobivajo pozive radi vojaškega nabora. Veliko je takih, ki ne vedo, kaj bi storili. To je jako kočljiva zadeva, ki bi se naj kako uredila na obojestransko zadovoljnost. Tisti, ki ni zadostil vojaški obveznosti, si ne upa domov, ker ne ve, kaj ga v domovini čaka, ali samo vojaška služba, ali tudi kazen. Moramo pomisliti, da ima s tem veliko škodo tudi naše narodno gospodarstvo. Taki si potem večinoma za stalno tu ustanove svoj dom in bodo do smrti ostali tu.

Glede konzularne službe naj omenim, da je silno težko za nas, ko so vsi Srbi, mi pa večinoma ne znamo srbohrvaščine, najmanj pa v pisavi. Ako pa ne pišemo v srbohrvaščini, se nam prošnja vrne s pripombo, da naj bo pisano v srbohrvaščini. Pri konzulatih naj bi bili zaposleni samo taki uradniki, ki razumejo tudi slovensko.

Veliko je še stvari, o katerih ne morem pisati. Upamo pa, da boste za nas vse storili, da nam pomagate. Mi tukaj se bomo potrudili, da zaslužimo, da bomo, kolikor nam bo največ mogoče, pod-

pirali svoje doma, ter s tem finančno pomagali Jugoslaviji, da bomo ostali dobri Slovenci in zavedni Jugoslovani.

Za morebitna vprašanja in informacije smo vedno na razpolago.

V imenu vseh tukajšnjih Slovencev se vam že vnaprej zahvaljujemo za vsako uslugo ter vas vse pozdravljamo!
Albin Žaren.

Slovensko delavsko društvo Aumetz, Moselle. Glede konzularne službe se je večina slovenskih družin in delavcev, nastavlji slovenski konzuli ali vsaj slovenski konzularni tajniki.

Za Slovensko delavsko društvo v Aumetzu: Tajnik Peternel Jožef.

Moselle department. — Za I. izseljenski kongres, ki bo v Ljubljani, in ki bo velike važnosti za nas izseljence, predlagam sledeče:

1. Jugoslavija mora izgnati toliko tujcev, kolikor Jugoslovancev izženo druge države.

2. Ob zasilnem povratku v domovino, naj se nam zasigura delo.

3. Energično zahtevamo, da se kr. konzulat v Metz takoj ukine, ker za nas slovenske izseljence nima nobenega pomena. Če se pa to ne da, da se nam pošlje za konzula Slovenca, ki je prepričan katoličan.

4. Jugoslovani naj se v tujini naseljujejo skupno v eni koloniji, ker le tako hosta naš duhovnik in učitelj lahko vršila svojo službo med nami.

5. Tiste, katere vračajo domov, mora preiskati zdravnik, posebno take, ki so se ponesrečili, in se jim preskrbi zakonita invalidnina, starostno zavarovanje ali pokojnina, ki naj se mu pošilja v domovino.

6. Konzulom in vladnim zastopnikom naj se naroči, da podpirajo delovanje izseljenskih duhovnikov.

7. Bivšemu izseljenskemu duhovniku g. Skebetu naj se popravi krivica, ki se mu je storila od strani kr. konzulata v Metz, ker je g. Skebe storil mnogo, mnogo dobrega za nas izseljence.

8. Naši vladni zastopniki naj v tujini priznavajo vsa izseljenska društva enako, ne pa samo »Savez jugoslov. radnika«, ki je najmlajša in najsižbejša organizacija in kali mir med Jugoslovani in nam dela razne težave. Jugoslovanska društva delujejo tukaj dosti let, so mnogo, mnogo delala, veliko žrtvovala in člane vsestransko podpirala, torej imajo že lepo zgodovino dela za seboj.

9. Država naj pošlje še enega ali dva duhovnika v Moselle. Duhovnik stori v prid izseljencev, za njih versko, narodno in moralno vzgojo veliko več in ima veliko več vpliva pri francoskih mero-dajnih krogih kakor konzulat v Metz.

Jugoslovanski izseljenec.

Bruay. — Bruayski slovenski izseljenci so poslali daljše poročilo o vzornem in uspešnem delovanju g. msgr. Zupančiča med njimi in zahtevajo, da kongres krepko podpre njegove zahteve. Podpisani: Gregorič Martin, Gomilar Franc, Novak Alojzij, Ocepek Alojzij, Šesko Ludovik, Tovornik Anton, Potisek Ivan, Per Franc in Simončič Franc.

Opomba uredništva. Društvom in zasebnikom, ki so poslali na I. slovenski izseljenski kongres ta poročila, sporočamo, da smo iz teh poročil izpustili vse, kar bi nam znalo povzročiti težave, morda tožbe. To so stvari osebnega značaja, obožbe raznih oseb imenoma in njih delovanja. Oblastem bo pa Družba sv. Rafaela poslala vsa poročila dobesedno. Tam bodo pa ta društva morala na zahtevo podati dokaze. Mi tu doma resničnosti teh obožb ne moremo dokazati. Tudi smo v teh poročilih popravili slovnične napake. Priobčili smo ta poročila zato, ker so vse resolucije I. izseljenskega kongresa sestavljene samo v smislu teh pisemenih poročil in ustnih poročil delegatov, katera so dali kongresu osebno in so krepki dokazi za resničnost in opravičenost vseh izvajanih in sklepov kongresa. Brez njih bi bilo poročilo o poteku kongresa nepopolno in bi se Družbi sv. Rafaela lahko očitalo, da pretirava.

IZSELJENSKE NOVICE.

KAKO PA NA DUNAJU IN V GRADCU?

Vse hvale vredna je skrb in ljubezen do izseljencev, moj »Rafael«. Trud zanje se pa tudi izplača. Hvaležni so za brigo zanje. Če jim tudi njih položaja ne mores izdatno zboljšati, že to jih veseli, da se kdo v domovini zanje zanima. Da jim kaže dobro voljo in ima srce zanje.

Zares, dokaj se je v tem oziru obrnilo na bolje. Kdo se je nekdanj brugal doma za izseljence? Vsak posameznik morda, drugi se pa še spomnili niso nanje. »Če si šel, pa bodi, kjer si! Pomagaj si, kakor si moreš in znaš!« Izpred oči — iz spomina...

Zdaj je pa to že dokaj boljše. Imamo poseben časnik, ki misli in piše in dela samo za izseljence. Tudi duhovniki slovenski so že marsikje v tujini med našimi ljudmi. Seveda manjka še veliko, veliko...

Žalibog tudi, da se mi spomnimo svoje dolžnosti šele takrat, ko je že veliko zamujenega. Vendar boljše pozno kakor nikoli. Tako je tudi z Dunajem in Gradcem.

Od vseh strani beremo tu v našem »Rafaelu«, kako se godi našim izseljencem. Z Dunaja in Grada pa doslej še ni bilo glasu. Ali ni tam nič več naše krvi?... Toliko seveda ne več kakor nekdanj, odkar teče državna meja med Gradcem in Mariborom. Pojdite po graških ulicah, pa boste brali po tablah polovico slovenskih imen — večinoma seveda ponemčenih, hočem reči: z nemškim pravopisom. O, da bi bila od vsega početka, odkar so se naši ljudje jeli vsipati v ta mesta, kaka organizirana skrb zanje! Kar se je tukaj zamudilo, naj bi se ne zamudilo zdaj, ko se je tok izseljenstva obrnil s severa na jugovzhod! Tam nevarnost zanje ni nič manjša, če ni še večja!...

Sicer se je na Dunaju in v Gradcu pred svetovno vojsko že tudi skrbelo za Slovence. V obeh mestih so bila stanovska društva, na Dunaju nekaj let tudi slovenska služba božja. V Gradcu pa slovenske pridige nikoli ni bilo mogoče doseči. Že med vojsko je bila nekaj časa za vojake in za druge v cerkvi usmiljenih bratov. Toda, kar je bilo, je z državnim prevratom vse prenehalo.

Ko so mene lani razmere prinesle v Gradec, sem takoj sklenil, da bom poskusil naše ljudi zbrati in jim malo podomače spregovoriti. Kako bi ne — saj je človeku v tujem kraju dolgčas, če ne pride med svoje ljudi in se ne more z njimi razgovoriti! Napravil sem prošnjo na pristojno mesto, pa je prišel odgovor, da ne. Pa sem napravil drugo, še krepkejšo, — pa spet ne! Ravno sem se pripravil, da napravim tretji naskok, — kar me je nekaj zaneslo čez mejo doli v jugoslovanski Maribor. Tam so rekli možje postave: Stoj, ti boš pa naš!

Toda stvar, o kateri pišem, se je s tem zategnila za sedem mesecev in še malo več. A tudi v svoji kehi nisem na to pozabil; rekel sem večkrat, tudi pred sodnijo: To bi še rad izpeljal. In ko sem se za nekaj časa spet vrnil, sem stvar znova povzel. Tudi zdaj ni šlo na prvi mah. Treba je bilo zamahniti večkrat. Pravica je na moji

strani, sem rekel, — kar sem tudi dokazal črno na belem — zato ne odneham! No, in zdaj je tako: **V nedeljo 20. oktobra smo se zbrali prvič**, in sicer pri minoritih. Pripomnim še to: Kadar jaz od tu odidem, bo poskrbljeno, da ne bo prenehalo. — To vam povem tukaj na uho, ker smo nekako med seboj; drugi listi naj pa o tem nič ne pišejo, da se nam kaj ne pokvari!...

Tako v Gradcu. Na Dunaju je šlo pa z dovoljenjem vse bolj lahko. Ko sem bil pred nekaj časom po važnih opravilih pri kardinalu Innitzerju ki je sila domač, ljubezniv mož, sem nazadnje zastavil vprašanje: Kaj pa, Eminenca, ali bi se smelo pridigati slovensko na Dunaju? Visoki gospod za trenotek pomisli, pa takoj reče: O, saj se češko in ogrsko tudi pridiga; dobro, smete, smete! Nato se odpravim k predstojniku one cerkve, kjer je svojčas že bila slovenska služba božja. In tudi ta gospod ni imel nobenega pomisleka. Tam je torej vse dovoljeno, vse pripravljeno, — samo duhovnika ni... Bi bil — pa... Samo duhovnika dobiti, pa je božja služba lahko takoj.

Preden sklenem, prav toplo pozdravljam vse rojake v Nemčiji, ki Rafaela berejo, s katerimi smo bili nekdanj skupaj.

I. Kaian.

Letošnji letni občni zbor Družbe sv. Rafaela je bil jako zanimiv in je bil samo nekako nadaljevanje I. slovenskega izseljenskega kongresa. Na tem občnem zboru je odstopil dosedanji predsednik Družbe, g. p. K. Zakrajšek. Vendar se vrše poganjanja, po katerih bi se mu omogočilo, da ostane na svojem mestu, zlasti sedaj, ko bo treba izvesti sklepe in resolucije I. izseljenskega kongresa. — Daljše poročilo prinese »Izseljenski Vestnik Rafael« v prihodnji številki.

Dopisnikom! Prihodnja številka bo izšla že dne 7. decembra. Vsi dopisi morajo biti v Ljubljani vsaj 1. decembra.

O NAŠIH PO SVETU.

Merlebach. — Z velikim zanimanjem smo brali poročilo I. izseljenskega kongresa, ki je bil za nas izseljence silno važen in se tem potom zahvalimo prav vsem, ki so pri kongresu sodelovali in še delajo za nas. Želimo, da bi kongresne resolucije ne ostale samo na papirju, pač pa, da bi se tudi izvedle.

Smrt zanje. V bolnišnici na Hochwaldu je umrla po dvamesečni hudi bolezni Frančiška Senica, stara šele 35 let. Društvo sv. Barbare Freimung-Merlebach, katerega odbornik je njen mož, društvo sv. Barbare iz Creutzwalda in Kat. žensko društvo iz Freimunga so se udeležila pogreba z zastavo. Zapušča mož in dve hčerki.

V Jeane D'Arcu je umrl M. Rauter, star 48 let. Leta 1927. je tako hudo ponesrečil, da je moral biti večinoma v postelji in je prestal mnogo bolečin. Po osemletni muki ga je Bog rešil trpljenja. Zapušča ženo in sina. — Obema pokojnima naj bo tuja zemlja lahka, žalujočim pa naše sožalje!

Na praznik Vseh svetnikov je bil silno lep dan in na pokopališču vse polno ljudi, med njimi tudi mnogo Slovencev, ki so prišli na grobove svojih domačih ali znancev. Marsikaterega Slovenca že krije tuja zemlja.

Za letošnji izseljenski nedeljo prosimo in apeliramo na vse izseljence, da mi za Družbo sv. Rafaela kot protiuslugo za njeno veliko požrtvovalno delo tudi nekaj storimo. Po cerkvah, društvenih sestankih in po drugih prostorih zbirajmo denar, da bo Družba imela dovolj sredstev na razpolago za njeno za nas tako koristno delo, in pošljite zbirko omenjeni družbi.

Rudar.

Brazilijska Natal. Že pol leta je minilo, ko me je prvič tu na tujih tleh pozdravil izseljenski vestnik Rafael. Nihče ne more verjeti, kako me je razveselil, ker je tu slovenska govornica čisto tuja in to

je tudi vzrok, da sem materinski jezik že precej pozabila. V Rafaelu sem čitala, da je bil letos v Ljubljani prvi slovenski izseljenski kongres. V duhu sem se ga udeležila in molila za srečen izid. Družbi sv. Rafaela čestitam, ker se s tako veliko ljubeznijo žrtvuje za svoje brate v tujini. Izseljenski kongres je pokazal, da so Slovenci doma in na tujem — ena družina. Družbi sv. Rafaela želim, da bi mogla vedno tako uspešno delovati za svoje brate in sestre v tujini in jih vzpodbujati, da bi nikoli ne pozabili svoje domovine.

S. Marija Carmela Trampuš.

(Iskrena hvala za drago nam pismo. Se se oglasi in poročajte o svojem delu. Domovinski pozdrav! Uredništvo.)

New York. — Daljše poročilo je poslal g. Slavo Trošt, izseljenski komisar iz New Yorka, o svojem delu in potrebah.

Cleveland O. — G. Anton Grdina je poslal daljši referat o potrebi filmov iz našega narodnega in državnega življenja in lepoto naše domovine.

Merlebach. — G. Stanko Grims, izseljenski duhovnik, je predložil daljši referat o delu, katerega vrši izseljenski duhovnik med našimi izseljenci v Franciji. Odgovarja tudi na razna druga vprašanja, katera je razposlal odbor Rafaelove družbe vsem izseljenskim duhovnikom.

Bruay. — Delavski upokojenci prosijo: Delavska pogodba s Francijo naj se takoj sklene, kjer naj se zaščitijo tudi naše koristi. Uredi naj se, da bomo dobivali pokojnino tudi za ona leta, ko smo delali v rudnikih v Jugoslaviji. — Nujno prosimo kake podpore iz kateregakoli vira, ker se nahajamo v obupnem stanju.

Upokojenci iz Bruaya.

Buenos Aires. Izseljensko društvo »Tabor« v Buenos Airesu, najmočnejša naša izseljenska organizacija v Argentini, iskreno pozdravlja zastopnike rojakov-izseljencev, zbrane na prvem vseloslovenskem izseljenskem kongresu, ter izreka vse priznanje Družbi sv. Rafaela, ki je kongres sklicala in organizirala.

»Tabor« obžaluje, da radi prilik in prevelike razdalje ne more biti zastopan po svojem odgovornosti na tako pomembnem zboru, izraža pa tem potom nado, da bo kongres v veliki meri pripomogel, da se okrepijo vezi med domovino in izseljenstvom — kar je pač glavni namen kongresa — ter si dovoljuje v tem pogledu izraziti naslednje predloge, oziroma želje in misli:

1. Ako hočemo, da se izseljenci ohranijo narodu, je nujno potrebno, da ohranimo v njih ljubezen in spoštovanje do domovine, da jim damo naše šole ter pošiljamo med nje dobre duhovnike.

a) Najprej se odtuji narodu oni izseljenec, v katerem se omajajo ljubezen do lastne narodne države, njegovo spoštovanje do nje ter njegovo zaupanje vanjo. Zato naj bi kongres obsodil brezvestno delo onih, ki skušajo v izseljencih vzbuhati mržnjo napram naši narodni državi Jugoslaviji. **Opozoril naj bi tudi, da je prenašanje domačih sporov v izseljenstvo škodljivo; vsak, ki se s tem ukvarja, priče sovraštvo med izseljenci, na razvoj notranjih spilk v domovini pa s takšnim delom vplivati ne more.**

b) Izseljenskega naraščaja ne more ohraniti narodu, ako ne vplivamo na njegovo vzgojo; šola je v tem pogledu najboljšo sredstvo. Zato naj bi kongres opozoril pristojne oblasti na nujno potrebo, da se v vseh naših večjih izseljenskih naselbinah ustanove narodne šole. Ker tega ne bo mogoče takoj izvesti, naj bi domovinske oblasti nemudoma podpre one organizacije v izseljenstvu, ki že skrbje za vzgojo naše mladine z vzdrževanjem šol in tečajev za poučevanje materinskega jezika.

c) **Dober duhovnik je močna vez med izseljenci in domovino.** Pri izbiranju duhovnikov, ki naj v izseljenstvu vrše svoje izvršeno poslanstvo, naj bi domače cerkvene oblasti vsakokrat vpoštevale, iz kakšnih krajev so izseljenci, med katerimi naj duhovnik deluje. To je včasih odločilne važnosti za uspeh svečeniškega dela. Za Južno Ameriko, kjer so slovenski izseljenci po svoji ogromni večini iz Primorske, naj bi se izbirali takšni duhovniki, ki so že delovali med našim primorskim ljudstvom.

2. Ni dovolj doseči, da se izseljenci ohranijo narodu; treba je tudi preprečiti, da se narod odtuji svojim izseljenim sinovom. Domovinska javnost se je doslej vse premalo zavedala važnosti našega izseljenskega vprašanja. Organizacije, ki jim je bila povprečna skrb za izseljence, in one, ki so si to skrb same nadele, naj bi skušale vplivati na domači tisk, da bi v bodoče kazal več razumevanja

in zanimanja za izseljenstvo. To je nujno potrebno, ako se naj ustvari med domovino in izseljenstvom ono tesno sodelovanje, od katerega moremo pričakovati obojestranske koristi na narodnem, prometnem in gospodarskem polju.

V svrhu čim lažjega sporazumevanja med našimi državnimi zastopstvi v tujini ter slovenskimi izseljenci želimo, naj bi kongres sporočil pristojnim oblastem naslednje želje: na vsakem našem konzularnem zastopstvu, v čigar področju živi znatno število slovenskih izseljencev, naj bi bil kot uradnik zaposlen tudi vsaj en Slovenec.

3. Kongres slovenskih izseljencev ne sme pozabiti na one naše brate, ki bridko občutijo vso grenkobo suženjstva. Zato pričakujemo, da bo kongres izrekel svojo solidarnost z jugoslovansko narodno manjšino v Italiji ter izrazil obenem svojo globoko bolelost radi preganjanj, ki jih ta del našega naroda trpi v narodnem, verskem in gospodarskem pogledu.

Za izseljensko društvo »Tabor«: Predsednik Anton Prezelj, tajnik Kumar Vlado.

Heerlerheide, Holandija. — Ker mi zaradi že par let trajajoče krize tukaj v Holandiji finančne razmere ne dopuščajo, da bi se osebno udeležil kongresa v Ljubljani, zato se obračam pismenim potom s par nasveti, kateri bi po mojem mnenju mnogo koristili nam izseljencem, kakor tudi domovini.

1. Konvencije. Ker se je že par let sem interveniralo s strani izseljencev tukaj v Holandiji na raznih merodajnih mestih glede konvencije za rudarje, a žal vedno brezuspešno in je ta ureditev med Jugoslavijo in Holandsko tako rekoč neizvedljiva, bi se po mojem mnenju morda dalo doseči vsaj nekaj, kar bi nam izseljencem prav dobro došlo. Plačujemo tukaj precej visoke pristojbine v pokojninsko blagajno (okrog 4 gld., to je 120 Din mesečno), a zaradi vedno naraščajoče krize v rudarski industriji so delavske redukcije zadnja tri leta na dnevnem redu. Opuščenih je bilo, mislim, že okrog tisoč naših delavcev, kateri so plačevali tri do pet let in še več prispevke v pokojninsko blagajno, ti gredo od tu proč in njih prispevki, zasluženi s krvavimi žulji, so zanje izgubljeni. Ali ne bi bilo možno izposlovati, da se iz tukajšnje pokojninske blagajne izplača odpravnina, to je znesek, katerega je vsak poedini v času zaposlitve moral plačati v pokojninsko blagajno? To so zneski, ki gredo v stotisoče dinarjev, ki bi vrnivšim se izseljencem posebno prav prišli, ker večina njih je brez denarnih sredstev ob vrnitvi v domovino. Seveda izplačevanje odpravnine tukajšnji zakonik ne predvidevajo, a po mojem mnenju bi morala to stvar vzeti v roko poslanstva, oziroma konzulati. Ti bi morali stopiti v stik z ostalimi poslanstvi v raznih državah, katerih državljani so zaposleni v tukajšnjih rudnikih (kakor: Čehi, Poljaki, Avstrijci, Nemci, Italijani, Madžari) ter vsi skupno vložiti na tukajšnjo vlado nekako resolucijo glede te zadeve in na ta način bi se morda le dalo rešiti stotisoče izseljenskega denarja, ki ostanejo, tako rekoč ukradeni izseljencem, v tujini.

2. Prevelike takse. Znižanje, oziroma brezplačno podaljšanje potnih listov družinskim očetom, zaposlenim v privatnih rudnikih, ki praznujejo že nad tri leta en dan v tednu in nad eno leto celo že po dva dneva in so torej njihovi dohodki v primeru s prejšnjimi leti zaradi praznovanja in 13 odstotnega znižanja plač padli nad polovico in se letna taksa na potne liste po 2.15 gld. pri mnogih prav težko pogreša.

3. Ali ne bi bilo mogoče po zgledu Italije in Nemčije poslati na državne stroške Jugoslavije vsako leto nekaj otrok za štiri do šest tednov na počitnice k morju ali kam drugam na primerno letovanje v domovino? S tem bi se domovina zelo prikupila mladim srcem, ki bi jo zato še močneje vzljubila, zlasti z občudovanjem njene krasote v primeri s tukajšnjimi enoličnimi kraji. Vzelo bi se v poštev družine z večimi otroki, oziroma bi se s strani staršev z enim ali dvema otrokoma moralo kaj malega prispevati.

4. V primeru vrnitve izseljencev naj se jim izposluje carine prost uvoz pohištva in stvari, ki jih pripeljejo s seboj, kakor tudi prost prevoz za pohištvo in ljudi od državne meje na končno postajo, kamor so pristojni, in ne da morajo mnogi izdati zadnje dinarje, ako jih sploh še imajo, in biti potem takoj prve dni v domovini prepuščeni milodarom drugih, ker nimajo niti malo več svojih sredstev za prehrano družine.

To so po mojem, kakor tudi mnenju drugih peče točke, katere naj se na kongresu vzamejo v pretres, je pa seveda še dosti drugih, kakor: pouk v slovenščini, razna društva, izseljenski duhovnik, izseljenski zdravnik in podobno, kar pa je pismenim potom preobilo poročati.

V upanju, da prinese izseljenski kongres razne koristi nam izseljencem kakor tudi domovini beleži z narodnim pozdravom izseljenec Jožef Majer, Buschkenweg 25, Heerlerheide (Lbg), Holandija.

Vsem Jugoslovonom in Slovincem v Merlebachu in okolici Lne 1. decembra bo priredila »Jugosl. katoliška misija« v Merlebachu proslavo izseljenske nedelje in obenem narodnega praznika. Podpisani vabi vse k udeležbi, in sicer: 1. k slavnostnemu obhodu, ki se bo razvil pred Jugoslovanskim domom ob 10. in bo šel v staro cerkev v Merlebach k slovesni sv. maši ter se nato vrnil zopet pred Jugoslov. dom. 2. Istega dne popoldne k proslavi, ki bo v dvorani Delesse v Merlebachu, pri kateri bodo nastopili otroci, pevski zbori in bo podana krasna Finžgarjeva drama »Razvalina življenja«. Natančnejši spored bo objavljen v kraju in okolici. — Predstojnik »Jugoslovanske katoliške misije«.

Lievín. Delavski položaj. Kar oddahnili smo se, ko smo zvedeli, da družba zaenkrat ne bo več odpustala rudarjev. Zaradi posebnih okoliščin gre veliko več premoaga kot doslej. Stare zaloge od več let nazaj izginjajo v mednarodne vagonne, ki odhajajo na daljno pot družbi in nam v veselje. Da bi le pri tem ostalo! — Priganjanje je sicer veliko in delo težko, a smo zadovoljni, da ga imamo in z njim za življenje potreben košček kruha.

Praznik sv. Barbare. Za praznik sv. Barbare se pripravljamo, da počastimo naša dva velika prijatelja g. župnika francoskega Carton in g. inž. De la Taille. Ta dan bosta dobila odlikovanje od naše države. Izročil ju bo generalni konzul iz Lille g. Ilič. Društvo sv. Barbare, oziroma Zveza jugoslovanskih rudarskih društev ju je imenovalo za častna člana in jima bo ta dan izročilo tozadevni diplomi. Upamo, da se bodo naši rojaki v obilnem številu udeležili te slavnosti in tako pokazali, da znajo ceniti moze francoskega naroda, ki imajo srce za našega delavca.

Poroka. Poročila sta se Dacar Ivan in Emilija Suštar dne 9. novembra, Mladima poročencema, ki sta oba iz uglednih naših rudarskih družin, želi »Rafael« obilo sreče v novem stanju!

Bruy-en-Artois. Smrt kosi. Odšel je v večnost eden najboljših. Po dolgi bolezni je zatisnil oči naš dragi tovariš Poličnik Jožef. Za njim žaluje žena in pet otrok, žaluje pa tudi vsa naša kolonija, ki je izgubila v njem vzor moza-postenjaka. Sele 37 let mu je bilo, a božja volja je bila, da je zamenjal ta svet z boljšo domovino, kamor je odšel dobro pripravljen. Imel je lep pogreb. Na zadnji poti so ga spremlje vse tri naše zastave in veliko število rojakov. Društveni pevski zbor je pred hišo in na grobu zapel po eno žalostinko v slovo. Tih in skromen je šel skozi življenje, ki je bilo posvečeno družini in cerkvi. Bil je drag tovariš, vnet član Društva sv. Barbare. Naj uživa obilo plačilo častilcev presv. Srca Jezusovega, kateremu je posvetil sebe in svojo družino.

Društveno delovanje. Kot vsa društva, ima tudi naše rudarsko Društvo sv. Barbare težave zaradi krize. Zato je tem bolj hvalevredno, da kljub vsem težočam neumorno naprej deluje v dobrobit svojih članov. Zlasti v zadnjih mesecih so bili veliki izdatki na podporah bolnim članom, a se vseeno blagajna dobro drži. V oktobru je društvo priredilo vinsko trgatve, ki je prinesla lep uspeh za društveno blagajno.

Naša šola. Letos imamo kar dva razreda. V obeh razredih je nad 70 otrok; gotovo rekord, ker je kolonija po številu prebivalstva na tretjem mestu, a po šolskih otrokih na prvem v severni Franciji. Glavni predmet je krščanski nauk. Poleg tega zlasti še branje v materinskem jeziku in gojitev petja. Dva vneta in sposobna fanta-rudarja marljivo pomagata pri tem delu. Da delo ni zastoj, se vidi pri javnih nastopih naše mladine, zlasti na odru. Veliko pripomorejo k temu starši, ki redno pošiljajo otroke v šolo.

Ste Marie aux Chènes. Teden pred Vsemi sveti smo šli za pogrebom Vodusek Marije, ki je umrla kot žrtev materinskega poklica. Desetim otrokom je dala življenje, a enajsti je postal sirota že takoj

ob rojstvu. Zapustila je osem živih otrok. Njena smrt je vzbudila živo sočutje pri vseh, kar se je pokazalo ob pogrebu, ki so se ga udeležili v velikem številu tudi domačini. Od Slovincem je bila zastopana vsaka družina vsaj po enem članu, ker moški so imeli delo in radi skrcenega števila delovnih dni dela niso mogli pustiti. Najboljši znanci družine so pa radi pogreba pustili tudi zaslužek, kar je vsekakor pohvale vredno. Skoda, da so ravno malo prej radi osebne užaljenosti člani razpustili društvo »Triglav«, ki je imelo namen podpirati člane v potrebah. Namesto, da so si razdelili blagajno — baje je prišlo na vsakega člana 100 frankov — bi v tem primeru preizkušena družina mogla dobiti kako podporo. Seveda, po toči zvoniti je vedno prepozno...

Audun le Tiche. Odprta noč in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena pratka, prvi znana pesem. Resnico teh besed smo nepričakovano doživeli tudi tukaj. Dne 7. novembra smo pokopali Simnovčič Franceta iz žirovske fare nad Skofjo Loko. Ko je pri delu nad seboj snažil in odbijal omajane kose železne rude, se je nenadoma utrgala debela plast in ga podsula. Ko so ga rešili, je imel obe nogi zlomljeni, hrbet zmečkan, glavo hudo ranjeno, usta in lica razmesarjena. Umril je na poškodbah kmalu po prenosu v bolnišnico, pripravljen na odhod v večnost s sv. odvezo in sv. maziljenjem. Ker zapuša doma ženo in štiri otroke, je prav, ako kdo od njegovih ožjih prijateljev skrbi, da bo konzulat v Metz ali pa rudnik sam storil vse potrebne korake, da se bo njegovi ženi izplačevala renta. — Naj v miru počiva! Sv. maša naj bo opravljena v Aumetzu. — Poleg žalostne je pa tudi vesela novica. Dne 2. novembra sta se cerkveno poročila Nusdorfer Franc in Štekar Antonija. Poročne obrede je opravil slovenski duhovnik iz Aumetza.

Russange pri Audun-le-Tichu. V malo semenišče pri oo. asumpcionistih v Metz je stopil Balič Franc. Pravi, da hoče postati duhovnik in upamo, da se bo to tudi zgodilo, ko potečejo leta učenja. Podobno novico lahko poročamo iz Mancieulles. Iz Budnarjeve družine so tudi enega poslali v malo semenišče. Do sedaj je torej kandidatov za duhovniški stan na področju katoliške misije v Aumetzu pet po številu, kar je za majhno število Slovincem zelo častno število.

Eysden. Tudi letos, kakor vsako leto, so se na povabilo odbora Jugoslov. delavskega podpornega društva zbrala vsa društva v društvem prostoru pri g. C. Deseters in od tam skupno odšla na pokopališče pod vodstvom vseh treh predsednikov. Spreveda so se udeležili vsi tukajšnji rojaki, med njimi tudi g. izseljenski učitelj Stoviček. Nuj se ta lepa slovenska navada ohrani med našimi izseljenci!

Lutterade. Kakor vsako leto, je tudi letos priredilo naše Društvo sv. Barbare narodno prireditve, vinsko trgatve, ki je v kljub hudim časom nad vse lepo uspela. Pogrešali smo pa našega duhovnega vodjo g. Drago Oberžana, ki jo je vsako leto obiskal in počastil s primernim govorom. Vendar nam je v tolažbo to, da ga čvrsto nadomešča naš p. Teotim, ki se je po odhodu g. Oberžana z vso skrbnostjo lotil težkega dela. Tudi tukajšnji kaplan g. Deckers, dober prijatelj Slovincem, našemu društvu pomaga v vsakem oziru. Dobro je to za nas, ker je novodolši p. Hugolin nastavljen v Belgiji in nas obišče zaradi oddaljenosti le od časa do časa.

Službo božjo imamo vsako tretjo nedeljo v mesecu. Po zaslugi g. p. Teotima in gđne Zajčeve imamo zopet cerkveno petje, za kar gre hvala tudi našim pevkam in pevcem za njih dobro voljo.

Dva jubileja naših članov smo obhajali pred kratkim. G. predsednik Fr. Kapel jima je čestital in jima izročil društveni dar v spomin.

Prosilj smo sv. Miklavža, da bi se tudi letos oglasil pri našem društvu in obdaril naše male. Upamo, da nas sveti mož ne bo pozabil.

Zahvala. Društvu sv. Barbare iz Lutterade se lepo zahvalim za krasen dar, ki mi ga je poklonilo ob 15 letnici moje zakonske zveze in ob 25 letnici mojega rudarskega dela. Sprejel sem lep rudarski simbol, obsut s toplimi čestitkami. Vsem prav lepa hvala! — Ivan Simončič.

Slovenci širom sveta!

Nikdar ne boste pozabili svojega milega materinega jezika, ako boste radi čitali slovenske knjige. Tudi svojim otrokom dajte v roko slovenske knjige. Vse knjige naročajte samo potom

knjigarne Tiskarne sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta št. 5

Amsterdamska banka

podružnice v delavskem revirju
HEERLEN, Oranje Nassastr. 13
HOENSBROEK, Kowenderstr. 35
BEEK pri Lutterade
KAPITAL 50,000.000 GOLD.
REZERVE 47,000.000 GOLD.

Nakazujemo denar v vse kraje v Jugoslaviji
Tu se dobe vedno dinarji po najboljši valuti

Kdo vam bo sporočil vse novice iz domačih krajev?

Domači vam ne morejo vsega pisati,
vas pa vse zanima - Zato je najbolje,
ako si naročite tednik

„Slovenski gospodar“

ki izhaja vsako sredo na 16 straneh
in prinaša mnogo zanimivost iz vse
Slovenije - Naročnina znaša letno
Din 64^{.-}, poll. Din 32^{.-} in se naroča na
upravo Slov. gospodarja v Mariboru

BANKA BARUCH, PARIS

NASLOV ZA BRZOJAVKE:
JUGOBARUCH PARIS 96

11, RUE AUBER, PARIS (9°)

TELEFON: OPÉRA 98-15
OPÉRA 98-16

Banka jugoslovanskih, čehoslovaških in poljskih izseljencev v
Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu

Nakazuje denar v vse kraje Jugoslavije najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu

Na izrecno zahtevo pošlje dinarske bankovce tudi v Holandijo

Vsi poštni uradi v Holandiji sprejemajo vplačila na naš čekovni račun štev. 145866

Položnice se dobe pri vseh poštnih uradih kakor tudi pri nas brezplačno — Hitra in točna postrežba

